

Контрольні практичні завдання до модульного контролю I

(IV семестр)

1. Прокоментуйте такі думки та висловлювання:

1. “Педагогіка має орієнтуватися не на вчорашній, а на завтрашній день дитячого розвитку” (Л. С. Виготський).
2. “Дитина не розвивається і виховується, а розвивається виховуючись і навчаючись” (С. Л. Рубінштейн).
3. “В онтогенезі психіки людини має місце єдність біологічних та соціальних умов, у якій провідна роль належить соціальному” (Г. С. Костюк).
4. “Ні, не білою дошкою є душа дитини, а деревом у зерні, людиною у можливості ... дитина – це молодий, блідо-зелений паросток, який ледь визирнув із свого зерна, а вихователь – це садівник, який доглядає й вирощує цей паросток” (В. Г. Белінський).
5. “Діти, які успадкували гени хороших розумових здібностей, будуть високоінтелектуальними людьми навіть без особливого навчання, у той час, як діти, яким не пощастило у відношенні генів, не зможуть мати користь навіть з самого кращого навчання” (Ауэрбах Ш).
6. “Всі люди з звичайною, нормальною організацією, володіють однаковими розумовими здібностями”; “Виховання робить нас тим, чим ми є” (Гельвецій).
7. Згідно теорії В. Штерна, кожний індивід у своєму розвитку (онтогенезі) проходить всі стадії розвитку людського роду (філогенезу). Він пише, що людський індивід у перші місяці немовлячого періоду, з перевагою нижчих почуттів, з нечисленним рефлексорним та імпульсивним існуванням знаходиться у стадії ссавців; у друге півріччя, розвинувши діяльність хватання та різнобічного наслідування, вона досягає розвитку вищих ссавців – мавпи, і на другому році, оволодівши елементарною ходою та мовленням, – елементарного людського стану. У перші 5 років гри та казок вона стоїть на ступені первісних народів. У перші шкільні роки простий зміст античного та старозавітного світу найбільш адекватний дитячому духу, середні роки носять

риси фанатизму християнської культури, і тільки у період зрілості досягається духовна диференціація, що відповідає стану культури нового часу. У чому полягає помилковість теорії В. Штерна? Роль яких факторів психологічного розвитку він не враховує?

8. Про які важливі факти та явища психічного розвитку йде мова у наведених нижче описах?

а) Одним з показників розвитку дитини є різниця між тим, що вона може робити за допомогою дорослих, їх вказівок, підказок і т. ін., і тим, що доступно для неї у самостійній діяльності.

б) У різні вікові періоди основні психологічні новоутворення залежать головний чином від якогось одного виду діяльності. У цьому виді діяльності також виникає, формується та перебудовується велика кількість психічних процесів.

в) У останні роки діти, як показують спостереження та дослідження, ростуть та розвиваються швидше, ніж кілька десятиліть назад.

9. Як ви вважаєте лінощі, неслухняність, впертість, небажання займатися – зумовлені спадковістю? Чому теорія спадковості у тепершній час так розповсюджена серед батьків. Дайте обґрунтовану відповідь.

10. Прокоментуйте такі думки та висловлювання:

1. “Педагогіка має орієнтуватися не на вчорашній, а на завтрашній день дитячого розвитку” (Л. С. Виготський).

2. “Дитина не розвивається і виховується, а розвивається виховуючись і навчаючись” (С. Л. Рубінштейн).

3. “В онтогенезі психіки людини має місце єдність біологічних та соціальних умов, у якій провідна роль належить соціальному” (Г. С. Костюк).

4. “Ні, не білою дошкою є душа дитини, а деревом у зерні, людиною у можливості ... дитина – це молодий, блідо-зелений паросток, який ледь визирнув із свого зерна, а вихователь – це садівник, який доглядає й вирощує цей паросток” (В. Г. Белінський).

5. “Діти, які успадкували гени хороших розумових здібностей, будуть високоінтелектуальними людьми навіть без особливого навчання, у той час, як діти, яким не пощастило у відношенні генів, не зможуть мати користь навіть з самого кращого навчання” (Ауэрбах Ш).

6. “Всі люди з звичайною, нормальною організацією, володіють однаковими розумовими здібностями”; “Виховання робить нас тим, чим ми є” (Гельвецій).

7. Згідно теорії В. Штерна, кожний індивід у своєму розвитку (онтогенезі) проходить всі стадії розвитку людського роду (філогенезу). Він пише, що людський індивід у перші місяці немовлячого періоду, з перевагою нижчих почуттів, з нечисленним рефлексорним та імпульсивним існуванням знаходиться у стадії ссавців; у друге півріччя, розвинувши діяльність хватання та різнобічного наслідування, вона досягає розвитку вищих ссавців – мавпи, і на другому році, оволодівши елементарною ходою та мовленням, – елементарного людського стану. У перші 5 років гри та казок вона стоїть на ступені первісних народів. У перші шкільні роки простий зміст античного та старозавітного світу найбільш адекватний дитячому духу, середні роки носять риси фанатизму християнської культури, і тільки у період зрілості досягається духовна диференціація, що відповідає стану культури нового часу. У чому полягає помилковість теорії В. Штерна? Роль яких факторів психологічного розвитку він не враховує?

8. Про які важливі факти та явища психічного розвитку йде мова у наведених нижче описах?

а) Одним з показників розвитку дитини є різниця між тим, що вона може робити за допомогою дорослих, їх вказівок, підказок і т. ін., і тим, що доступно для неї у самостійній діяльності.

б) У різні вікові періоди основні психологічні новоутворення залежать головний чином від якогось одного виду діяльності. У цьому виді діяльності також виникає, формується та перебудовується велика кількість психічних процесів.

в) У останні роки діти, як показують спостереження та дослідження, ростуть та розвиваються швидше, ніж кілька десятиліть назад.

9. Як ви вважаєте лінощі, неслухняність, впертість, небажання займатися – зумовлені спадковістю? Чому теорія спадковості у тепершній час так розповсюджена серед батьків. Дайте обґрунтовану відповідь.

10. Підготуйте відповіді на запитання психологічних задач. Завантажте в Moodle.

Задача 1.

Відомо, що ігри дошкільників за змістом, структурою та організацією поступово змінюються. Однак, помічено, що деякі діти старшого дошкільного віку, нещодавно вступивши до дитячого садка, грають дещо примітивно, чим молодші за віком діти, які почали відвідувати дитячий садок набагато раніше.

Запитання. Чим можна пояснити таке явище? Аргументуйте свою відповідь.

Задача 2.

Студентка педагогічного коледжу виконувала курсову роботу на тему: “Формування самостійності у дітей дошкільного віку”. Вона помітила, що у старшій групі було багато дітей, які, збираючись на прогулянку, забували в якій послідовності потрібно вдягати речі. Їх батьки і вихователі вважали, що ці діти або ліниві, або неуважні. При цьому дорослі зазвичай квапили дітей, які збиралися на прогулянку. Тоді студентка запропонувала наступне: вона намалювала кожну річ і на великому аркуші розклала малюнки в певній послідовності. Ситуація з одяганням дітей різко змінилась у кращу сторону.

Запитання. Чому малюнки дали позитивний результат? Аргументуйте свою відповідь.

Задача 3.

Потенціал активності, можливості людини зберігати її стабільність у більшості визначається роботою глибинних відділів мозку. Ця структура закладається ще у внутрішньоутробному періоді. Але дозрівання продовжується і після народження. Треба мати на увазі велику чутливість цих відділів мозку до інтоксикації, стресів, до емоційних переживань, надмірних психічних навантажень тощо.

Запитання. Як вплине слабкість енергетичного забезпечення на учбову діяльність дитини?

Задача 4.

Через слухняність дитина оволодіває власною поведінкою; оволодіння діями розвиває слухняність.

Запитання. Прокоментуйте це судження.

Задача 5.

Деякі батьки вважають, якщо активна дитина чомусь навчилася, то і вимоги до неї мають бути як до дорослого. Інші вважають, що дитина є дитиною: ось виросте, тоді і можна вимагати від неї.

Запитання. Проаналізуйте наведені думки батьків.